

7.12.2011

Sj/1

1

Prosenttirahahankkeissa sovellettavat periaatteet

HEL 2011-008300 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päättäneet hyväksyä prosenttirahahankkeita koskevat periaatteet kuulumaan seuraavasti:

Kaupunki toteuttaa prosenttirahahankkeita

- merkittävässä talonrakennushankkeissa, joilla tarkoitetaan yleisölle ja käyttäjille avoimia, julkisia rakennuksia. Tällaisia rakennuksia ovat esimerkiksi päiväkodit, koulut, vanhustenkeskukset ja sairaalat. Kyse voi olla uudisrakennuksista tai perusparannuskohteista. Talorakennushankkeet, joihin sovelletaan prosenttiperiaatetta, määritellään vuosittain ja niitä koskeviin hankesuunnitelmiin sisällytetään taidemääräraha, joka voi olla enintään 1% rakennuskustannuksista. Rakennuskustannuksiin ei lasketa normaalia kalliimpia perustamiskustannuksia. Kattohinta yhdelle hankkeelle on 100 000 euroa. Erityisissä kohteissa voidaan poiketa em. kattohinnasta, 1%:n osuutta kuitenkin ylittämättä. Valmiit teokset liitetään taidemuseon kokoelmiin.
- merkittävässä puisto- ja katuhankkeissa, joita toteutetaan sellaisissa kaupunkitiloissa, joilla on merkittävyyttä paikallisesti tai kulttuurisesti ja jotka vetävät ihmisiä puoleensa. Hanke voi liittyä uudisrakentamiseen tai perusparannukseen tai näiden yhdistelmään. Hankkeet, joihin prosenttikäytäntöä sovelletaan, määritellään vuosittain pidettävässä kokouksessa. Valittuihin hankkeisiin määritellään hankekohtainen taidemääräraha tapauskohtaisesti. Valmiit teokset liitetään taidemuseon kokoelmiin.
- projektialueilla, joilla tarkoitetaan tontinluovutuksen ja rakentamisen aktiivisessa vaiheessa olevia alueita. Projektialueille ja merkittävälle täydennysrakentamiskohteille voidaan määritellä asemakaava- ja tontinluovutusvaiheessa rakentamisaikaisiin kulttuuriprojekteihin ja pysyviin taidehankintoihin kerättävä rahoitusosuus. Rahoitusosuuden suuruus määritellään aina tapauskohtaisesti. Vuosittaiseen talousarvioon varataan projektialueilta kerättäviä rahoitusosuuksia vastaava määräraha osoitettavaksi rahoitusjohtajan päätöksin ao. virastoille. Virastoille

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

kohdistettavista määrärahoista sovitaan virastojen yhteiskokouksessa. Kerätyt rahoitusosuudet osoitetaan taidehankintoihin ja niiden toteuttamiseen, taideteosten ylläpitoon sekä kulttuuriprojekteihin niin, että määrärahasta osoitetaan lähtökohtaisesti 85 % taidehankintoihin ja niiden toteuttamiseen sekä ylläpitoon ja 15 % kulttuuriprojekteihin. Pysyvät julkisen taiteen teokset liitetään taidemuseon kokoelmiin soveltuvin osin.

- niissä kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen merkittävässä rakennushankkeissa, joissa hankesuunnitelmavaiheessa on päätetty taidehankinnasta. Taidemuseo vastaa oman organisaationsa kautta taidehankinnan asiantuntijaroolista yksin tai yhteistyössä ulkopuolisen konsultin kanssa. Taidehankinnat valmistellaan ja päätetään muutoin samoilla periaatteilla kuin muut julkisen taiteen hankkeet.

Samalla kaupunginhallitus päättäneen todeta, että prosenttirahahankkeissa noudatettavat prosessit ja toimintatavat sekä vastuutahot on kuvattu prosenttirahatyöryhmän 15.11.2011 päivätyssä loppuraportissa ja että prosenttirahahankkeissa tullaan toimimaan näiden kuvausten mukaisesti, elleivät asianomaiset virastot yksimielisesti sovi muusta toimintatavasta.

Lisäksi kaupunginhallitus päättäneen, että tämä päätös tulee voimaan heti ja että se on voimassa enintään 1.12.2021 saakka.

Päätöksen perustelut

Kaupunki on vakiintuneesti soveltanut ns. prosenttiperiaatetta, jossa tiettyjen julkisten rakennusten samoin kuin puisto- ja katurakentamisen hankesuunnitelmiin on sisällytetty määräraha taideteosten hankintaan. Käytäntö on perustunut Khn vuonna 1991 tekemään päätökseen prosenttiperiaatteen soveltamisesta. Kaupungin strategiaohjelmaan vuosille 2009 - 2012 prosenttirahaperiaate kirjattiin seuraavasti: Uusien alueiden ja merkittävien yksittäisten rakennushankkeiden investointikuluista yksi prosentti ohjataan taidehankintoihin ja muihin kulttuuriprojekteihin.

Kaupunginjohtaja asetti johtajistokäsittelyssä 22.6.2011 prosenttirahatyöryhmän valmistelemaan prosenttirahakäytäntöjen ajantasaistamista. Työryhmän tehtävä oli kuvata nykyiset prosenttirahakäytännöt vastuutahoineen, prosenttiperiaatteen soveltamisalue, ja hankkeiden määrä ja kohdistuminen. Työryhmän tuli esittää ehdotuksensa siitä, miten prosenttirahakäytäntöjä jatkossa sovelletaan ottaen huomioon kaupunginhallituksen linjaukset vuodelta 1991 sekä kaupunginvaltuuston strategiaohjelman kirjauksen

prosenttiperiaatteen soveltamisesta. Työryhmän oli valmistettava esitys myös niistä käytännön menettelytavoista, joilla prosenttirahahankkeet jatkossa toteutetaan ja esitettävä arvionsa vuosittaisesta hankkeiden määrästä ja niiden taloudellisesta merkityksestä.

Työryhmän jäseniä olivat:

apulaiskaupunginjohtaja Tuula Haatainen, pj
taidemuseon johtaja Janne Gallen-Kallela-Sirén, vpj
kulttuurijohtaja Veikko Kunnas, kulttuurikeskus
virastopäällikkö Tuomas Rajajärvi, kaupunkisuunnitteluvirasto
talousarviopäällikkö Tuula Saxholm, talous ja suunnittelukeskus
katu- ja puisto-osaston päällikkö Osmo Torvinen, rakennusvirasto
toimistopäällikkö Esko Patrikainen, kiinteistövirasto
kokoelmaintendentti Elina Leskelä, taidemuseo
kaupunginsihteerä Leena Mickwitz, hallintokeskus.

Työryhmän 15.11.2011 päivätty loppuraportti on liitteenä.

Sj toteaa, että julkisella taiteella muokataan rakennettua ympäristöä, lisätään viihtyisyyttä, alueiden mielenkiintoisuutta ja osallistutaan kauniiden kaupunkiympäristöjen rakentamiseen. Taideteoksista tulee usein alueen maamerkkejä. Prosenttiperiaatetta soveltamalla on mahdollista poikkeustapauksissa toteuttaa myös mittavia hankkeita, jotka korostavat Helsingin roolia merkittävänä kansainvälisenä kuvataidekaupunkina.

Projektialueilla, joiden rakentaminen kestää jopa vuosikymmeniä, voidaan puolestaan rakennusaikaisella taiteella ja tapahtumilla lisätä tietoisuutta ko. alueesta, tuoda sinne virikkeellistä toimintaa sekä luoda taiteen keinoin omaleimaista identiteettiä.

Sj toteaa edelleen, että työryhmä on toimeksiannon mukaisesti kuvannut prosenttirahaperiaatteen soveltamisen nykykäytännöt ja tehnyt ehdotuksen periaatteiden uudistamisesta. Työryhmän ehdotus kattaa nyt perinteisten prosenttirahakäytäntöjen lisäksi uuden tyyppiset käytännöt, joita tulnaisiin soveltamaan rakentamisvaiheessa olevilla projektialueilla. Ehdotuksella pyritään luomaan prosenttiperiaatteen eri soveltamisalueille yhdenmukaiset toimintatavat ja ohjeistukset, jotka vahvistavat suunnitelmallisuutta ja taloudellisten vaikutusten ennakoitavuutta myös pitkällä aikavälillä. Lisäksi lähtökohtana on ollut, että prosenttiperiaatella toteutetut taidehankkeet hoidetaan kaupungin organisoimana ja poikkihallinnollisina prosesseina. Työryhmän ehdotukset prosenttirahakäytäntöjen soveltamisesta pohjautuvat nykyisiin käytäntöihin.

Ensimmäiseksi työryhmä tarkasteli prosenttiperiaatteen soveltamista talonrakennus- ja perusparannushankkeissa. Työryhmä totesi, että niissä on menettelytavat ja vastuutahot määritelty jo aiemmin ja että prosessit ovat toimivia. Työryhmä esittää nykyisten käytäntöjen jatkamista näissä hankkeissa.

Toisen tarkastelukohteena olivat merkittävät puisto- ja katuhankkeet. Työryhmä esittää, että ne puisto- ja katuhankkeet, joihin prosenttikäytäntöä sovelletaan, määritellään vuosittain pidettävässä, rakennusviraston koolle kutsumassa kokouksessa.

Projektialueiden osalta työryhmä esittää, että jatkossa erikseen sovittaville projektialueille ja merkittävillä täydennysrakentamiskohteille voidaan määritellä Tasken, Ksv:n ja Kv:n ohjauksessa asemakaava- ja tontinluovutusvaiheessa rakentamisaikaisiin kulttuuriprojekteihin ja pysyviin taidehankintoihin kerättävä rahoitusosuus. Se määräytyy esimerkiksi asemakaavassa osoitetun kerrosalan ja indeksitarkistuksen mukaan. Rahoitusosuuden suuruus määritellään aina tapauskohtaisesti.

Sj pitää ehdotuksia tarkoituksenmukaisina ja perusteltuina. Päätösesitykseen on nyt kirjattu keskeiset periaatteet. Yksityiskohtaisemmat menettelytavat ja vastuuvirastot ilmenevät työryhmän loppuraportin 6. luvusta. Näin yksityiskohtaisia kuvauksia ei Sj:n mielestä ole tarkoituksenmukaista sisällyttää Khn päätökseen. Selkeyden vuoksi päätösesityksessä on nyt kuitenkin todettu, että prosenttirahahankkeissa noudatetaan 6. luvun mukaisia menettelytapoja, ja niiden muuttaminen edellyttää kaikkien asianomaisten virastojen yksimielisyyttä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Prosenttirahatyöryhmän raportti 15.11.2011

Otteet

Ote
Prosenttirahahankkeiden
toimijatahot
Hallintokeskus
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Otteen liitteet

7.12.2011

Sj/1

Kiinteistövirasto
Kulttuurikeskus
Rakennusvirasto
Taidemuseo
Talous- ja suunnittelukeskus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566